

bi u takvom slučaju došla u nepovoljniji položaj, jer bi bila u obvezi za znatno dulje vrijeme od onoga, određenog odredbom čl. 10 cit.zakona, i to još k tome za vrijeme čije se trajanje ne bi moglo unaprijed odrediti, jer bi početak zastarnog roka od 3 godine u smislu čl.11 Zakona o zastari potraživanja ovisio o danu kada je osiguratelj izvršio isplatu osigurane svote svom komitentu, tj. korisniku prijevoza. To sigurno nije bila intencija specijalne odredbe čl.10 cit.zakona, kojom se htjelo postići, da se štete iz prijevoza željeznicom likvidiraju u određenom kraćem vremenu.

Iz navedenih razloga prvostepeni sud je ispravno uzeo, da je u ovom slučaju nastupila zastara u smislu člana 10 cit.zakona i neovisno od toga što se kao tužitelj ne pojavljuje izravni korisnik prijevoza, već osiguratelj, koji je pravni sljednik onog osiguratelja koji je na osnovi ugovora o obveznom osiguranju predmetne pošiljke na željeznici isplatio korisniku prijevoza osiguranu svotu, time mu namirio nastalu štetu, i po tome ušao u sva prava koja je korisnik prijevoza imao protiv tuženika, koji mu je za nastalu štetu odgovoran.

T.H.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 1.III 1962.

Cie d'Assurances l'Océanide c/a Sté Jules Roy, S.G.D.E. et Sté Lucas et Cie

Osiguranje broda - Potonuće bagera i na nj privezane peniše - Prečutno osigurateljevo odreknuće od prigovora zastare - Potonuće zbog lošeg stanja bagera kao razlog isključenja osigurateljevog pokrića - Relevantnost znanja vlasnika peniše o lošem stanju bagera

I. Osiguratelj koji sam iznosi pred sud svoj spor s osiguranikom, samim time, prečutno i neminovno, odriče se prava prigovora zastare predviđjene u polici.

II. Kada police osiguranja broda izričito jamči za štetu samo ako nezgoda u plovidbi proizlazi iz uzroka koji su izvan osiguranog objekta, osiguranik nema prava na odštetu iz osiguranja u slučaju kada je potonuće uslijedilo zbog starosti i neodržavanja objekta te neopreznosti njegova korisnika, dakle iz čisto nutarnjih uzroka.

III. Vlasnik peniše, koja je bila privezana uz bager koji je potonuo i povukao ju sa sobom, snosi dio štete, ako je to privezivanje bilo neoprezno, to više ako je njemu bilo poznato loše stanje bagera.

To su načela koja je primijenio Apelacioni sud u Rouenu kada je povodom osigurateljeve apelacije djelomično preinačio u njegovu korist presudu prvostepenog suda.

U konkretnom slučaju u noći od 4. na 5. decembra 1956. potonuo je bager "Ville de Vernon", vlasništvo Sté Lucas et Cie, a osigurao ga je unajmitelj S.G.D.E. kod Cie d'Assurances l'Océanide. Bager je istovremeno povukao na dno penišu "Burbeau", koja je na nj bila privezana, a bila je vlasništvo Sté Jules Roy.

Osiguratelj je prema osiguraniku koji je zahtijevao odštetu za bager i troškove vadjenja, istaknuo prigovor zastare, a podredno i to da ne predleži osiguranik slučaj. Na tužbu vlasnika peniše usmjerenu protiv osiguranika i protiv osiguratelja, radi naknade štete prigovorio je osiguratelj da ne postoji osiguranik slučaj, a osim toga da je i vlasnik peniše najmanje za 50% odgovoran za nesreću, te da stoga naknada mora u svakom slučaju biti razmjerno smanjena.

Prvostepeni sud je odbio osigurateljeve prigovore, presudivši ga na isplatu odštete prema polici, te utvrđujući osiguranika u cijelosti odgovornim za naknadu štete vlasniku peniše, a osiguratelja jamcem za sve osude osiguranika u korist vlasnika peniše. Drugostepeni sud je osigurateljevo stajalište uvažio djelomično.

U pogledu prigovora zastare koji se poziva na čl.39 francuske pomorske police osiguranja broda /1 godina dana od djelomičnog ili potpunog odbijanja osiguranikova zahtjeva/, apelacioni sud je istaknuo da taj prigovor ne stoji. Istina je - ističe sud - da je osiguratelj 29.maja 1958. zatražio od osiguranika da vrati predumove primljene u vezi sa spornom nesrećom, što sud kvalificira kao odbijanje osiguranikovog zahtjeva, ali je činjenica da je osiguratelj za te iznose dana 30. aprila 1959. tužio osiguranika. Osiguratelj se time - iznoseći spor pred sud - "prećutno i neminovno" /implicitement mais necessairement/ odrekao poziva na zastaru predviđenu u cit. članu police.

Naprotiv, što se tiče pitanja da li predleži osiguranik slučaj, potrebno je - ističe sud - distinguirati. U pogledu osiguranja broda osiguratelj nema obveze s obzirom da prema čl.1 police jamči samo za štete iz pomorske nezgode, "ako ova proizlazi iz uzroka koji su izvan osiguranog objekta". Vještak je utvrdio da se uzrok potonuću imade pripisati starosti i neodrživosti objekta te neopreznosti korisnika, koje okolnosti sud smatra čisto nutarnjim uzrocima. Medjutim u pogledu osiguranja troškova za vadjenje potonulog objekta, tu su osiguratelji u obavezi do visine iznosa ugovorenog u polici, s obzirom da čl.5 police ne pravi razlike u pogledu uzroka zbog kojih je uslijedilo potonuće.

Isto tako što se tiče osiguranja od zahtjeva trećih, tj. osiguranja odgovornosti, osiguratelji su u obavezi da jamče osiguraniku za sve osude koje bi mogle biti izrečene protiv njega u korist vlasnika peniše, s obzirom da čl.6 police kao predmet osiguranja od zahtjeva trećih označuje "jamstvo osiguraniku od svih zahtjeva koji bi mogli biti podignuti protiv njega temeljem čl.1382, 1383 i 1384 Cod.Civ. zbog šteta i materijalnih gubitaka, koje bi osigurani brod uslijed direktnog ili indirektnog sudara ili udara nanio drugim brodovima ili teretu....." i to bez ikakva ograničenja.

U pogledu pak zahtjeva vlasnika peniše za naknadu štete, sud je našao da je uzrok potapanju okolnost što je bager povukao za sobom penišu na dno, ali da se to dogodilo samo zato što je vlasnik peniše ova tokom noći neoprezno privezao uz bager, kojega je loše stanje i nedostatke štaviše i poznao. Time je počinio pogrešku, koju sud takodjer smatra uzrokom štete, i to u dijelu koji sud ocjenjuje sa 20%.

Principi ove presude nesporni su u francuskoj praksi.

/DMF 1963, str.343/

D.S.

TRGOVAČKI SUD, Seine

Presuda od 7.I 1963.

Etablissements Soules c/a Assureurs

Osiguranje tereta - Napuštaj tereta /délaissement/ - Saznanje za propast broda - Likvidacija odštete iz osiguranja kao avarije - Odbitak od osiguranog iznosa vozarine koja nije zaslužena za svaki slučaj - Kupoprodaja CIF

I.Nema mjesta napuštanju tereta zbog propasti broda bez vijesti kada se pouzdano znade da je brod doista propao na određenoj poziciji. Radi toga su osiguratelji ispravno likvidirali gubitak tereta po principu avarija.

II.Kada vozarina nije u svakom slučaju zaslužena i kada je osiguranik nije platio, osiguratelji pri likvidaciji odštete za gubitak tereta, koji je propao zajedno s brodom, ispravno odbijaju vozarinu od osiguranog iznosa. Neprihvatljiva je tvrdnja osiguranika da u osiguranu vrijednost nije bila uključena vozarina, kada je roba prodana CIF, pa fakturna cijena nužno sadržava vozarinu.